

Utiskivanje je oblik ranog učenja, veoma specifičan i upečatljiv oblik učenja. Ono je veoma interesantan spoj jedne instinktivne, urođene tendencije ponašanja i učenja. Opisano je još u prošlom veku (Spalding, 1873), ali je postalo opšte poznato i izučavano tek posle opisa koji je 1937. dao Konrad Lorenc. Fenomen utiskivanja je najizrazitiji kod nekih vrsta ptica. Javlja se i kod domaćih pataka, pilića i gusaka. Poznato je da pačići, pilići i guščići prate svoju majku. Obično je majka prvi pokretni objekat u životu mladih. Ali, ako mesto zauzme drugi pokretni objekat, mladi će pratiti taj drugi objekat a ne majku. Tako objekat praćenja može da postane ženka neke srodne vrste, čovek, model mušjaka ili ženke iste vrste, čak i obična kutija itd. Reakcija praćenja je urođena reakcija, ali izbor objekta koji će se pratiti je naučen u prvim danima života. Vezivanje reakcija praćenja za neki pokretni objekat ograničeno je samo na jedan uski vremenski interval – na jedan kratak kritični period. Posle tog perioda utiskivanja nema.

Termin „utiskivanje“ (engl. imprinting) ukazuje na to da „slika“ majke ili nekog drugog utisnutog objekta ostaje trajno fiksirana, urezana, utisnuta u nervni sistem mladih, tako da oni slede samo taj i nijedan drugi objekat. Utiskivanje se javlja i kod ljudi, međutim, pošto se ljudska beba mnogo sporije razvija od ostalih mladunaca, taj fenomen je mnogo manje uočljiv i vidljiv.

Izvesni istraživači su pokušali da otkriju utiskivanje kod dece na sasvim ranom uzrastu. Salk je mislio da se utiskivanje može odigrati čak u prenatalnom periodu i kao istaknutu draž je uzeo otkucaje majčinog srca. U jednom istraživanju kao meru utiskivanja uzeo je napredovanje u težini. Eksperimentalna grupa beba je u prva četiri dana slušala zvučnu imitaciju srčanog rada dok kontrolna grupa nije slušala te zvučne draži. Dobijeni rezultati su pokazali da je eksperimentalna grupa više dobijala u težini nego kontrolna. Salk je izveo zaključak na osnovu sledeće logike: ukoliko je postojalo utiskivanje na otkucaje majčinog srca, ova poslednja draž verovatno dovodi do smanjenja uznemirenosti i anksioznosti kod beba, te one više jedu i bolje napreduju. U drugom istraživanju (1966) Salk je ispitivao uticaj gore navedene zvučne draži na brzinu uspavlivanja kod dece 16-37 meseci. Logika je bila ista kao u malopredašnjem: ako postoji utiskivanje na pulsacije srca, zvučna imitacija srčanih udara izazvaće relaksaciju i smanjenje anksioznosti, što omogućava brže uspavlivanje dece. Salk je u ovom ispitivanju imao tri eksperimentalne grupe. Jedna je slušala zvučnu imitaciju srčanog rada „dub-lub“, druga samo neparno „dub“ a treća dečije uspavanke. Najbolji rezultati su postignuti u prvoj grupi i očekivanja Salka su potvrđena. Tako je ideja o postojanju utiskivanja kod ljudskih beba dobila na snazi krajem šezdesetih.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com